

För livets skull

NUMMER 4 VINTERN 2016/2017

En tidning från Svenska kyrkan i Skara

500 ÅR AV REFORMATION
INTERNATIONELLT ARBETE
ADVENT OCH JUL I KYRKAN

Välkommen
adventstid!

Svenska kyrkan
SKARA

För livets skull

är församlingstidning för Svenska kyrkan i Skara. Den delas ut till alla hushåll i Skara, Ardala, Axvalls, Varnhems och Eggby-Öglunda församlingar fyra gånger per år.

Redaktion i detta nummer:

Anna Theander, Sören Eklund, Magnus Gunnarsson, Helena Långström Schön, Markus Hagberg, Per Larsson, Marina Larsson, Britt Aldén, Reibjörn Carlshamre, Pernilla Emanuelsson.

På omslaget:

Eleonora Mörner i Händene tänder det första advents-ljuset.

Foto: Sören Eklund

Redaktör & grafisk form:

Anna Theander
anna.theander@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare:

Carl Sjögren
carl.sjogren@svenskakyrkan.se

Tryck:

LH-Tryck, Ulricehamn 2016

Ljuset som genomstrålar allt

Så här års kan vi inte tänka oss en sammankomst utan att tända ljus. Ljuset skapar stämning, värme, fokus och stillhet. Nu är det advent och vi tänder adventsljusen och blickar fram emot jul. Vad betyder ljuset för oss egentligen?

I Johannesevangeliet definieras Jesus som ljuset självt. Det sanna ljuset, som ger alla människor ljus, skulle komma in i världen. Han var i världen, och världen hade blivit till genom honom, men världen kände honom inte. Han kom till det som var hans, och hans egna tog inte emot honom. Joh. 1: 9-11.

Nu är det skarpt läge. När vi talar om Jesus som ljuset, då handlar det om ett ljus som skär rätt igenom, ett ljus som besegrar döden. Stjärntydarna (de vise männen) såg och förstod att en kung hade fötts och följde stjärnan för att välkomna Jesus. Julens budskap och centrum handlar om att vi alla på nytt får ta emot Jesus i våra hjärtan, och låta oss ledas och beröras av detta ljus.

Världen är ambivalent. Rädslor, ångest, förtryck och sorg är många människors vardag. Det är lätt att vi tänker: Var är ljuset egentligen? Har mörkret tagit överhanden? Låt oss aldrig tappa hoppet utan lita på orden från Jesaja: *Det folk som vandrar i mörkret ser ett stort ljus, över dem som bor i mörkrets land strålar ljuset fram.* (Jes. 9:2.) Vi vet att lidandet finns, men med Jesus vid vår sida behöver inte livet vara hopplöst eller meningslöst. Vi får ta emot detta ljus men också vara ljus för varandra. Att låta sig genomstrålas av detta ljus är den bästa själavård och det bästa helande vi kan få erfar.

Jag önskar er alla en välsignad jul!

PERNILLA ERICSON, PRÄST I ARDALA FÖRSAMLING

FÖRSTA ADVENT

Välkommen till kyrkan!

SÖNDAG 27 NOVEMBER

Skara domkyrka

11.00 Högmässa, Domkyrkokören, Carl Sjögren,
Lars Tivemo, Per Larsson

14.30 Adventsmusik, domkyrkoförsamlingens körer,
Frälsningsarméns musikkår Lidköping, Per Larsson

17.00 Adventsmusik, domkyrkoförsamlingens körer,
Frälsningsarméns musikkår, Lidköping, Per Larsson

Bjärklunda kyrka

11.00 Adventsgudstjänst, Ardeo-Händenekören,
Pernilla Ericson, Ingela Tidqvist Karlén

Västra Gerums kyrka

18.00 Mässa med adventsmusik, Birgittakören,
Pernilla Ericson

Skärvs kyrka

11.00 Adventsgudstjänst, Axvalls kyrkokör,
trumpet, Reine Toth

Norra Lundby kyrka

11.00 Högmässa, Markus Hagberg

Varnhems klosterkyrka

14.00 Adventsgudstjänst, Kyrkokören, trumpet,
Markus Hagberg

Öglunda kyrka

18.00 Gudstjänst med adventspsalmer, Reine Toth

Nu ska vi fira!

Om man enkelt vill översätta ordet ”fira” för den som inte talar svenska kan man säga: ”Fira” betyder att det samlas en grupp människor på en bestämd plats för att tänka på och glädjas åt något som hänt vid en bestämd tid, alldeles nyss eller för många år sen. Vi firar ju våra födelsedagar, lika viktiga (även om det inte är lika mycket ståhej alla gånger) första som hundra gången.

I VÅR DEL AV VÄRLDEN är vi inte särskilt noggranna med det här med firande. I östra Asien samlar man slakten och firar sina föräldrars, morföräldrars och farföräldrars födelse-, student-, examens-, bröllops- och dödsdagar varje år. Och ibland ytterligare en generation tillbaka. Det blir många tillfällen att komma samman under året.

TÄNK DIG NU att du kommer till en stad och ett land där du aldrig varit förut. Du är nyfiken turist och det råkar vara söndag morgon. Finns här några kristna på orten? Det hade varit lite fint att vara med på en gudstjänst den här söndagen. Du går förbi en katedral, men porten är stängd och anslagstavlan handlar om vad konserthuset erbjuder och

FOTO: MICHAEL BROSHKO

vilka drinkar som serveras i källaren. En bit därifrån ser du en annan byggnad som kunde vara en kyrka. Men även här är det tomt och släckt. Genom fönstren kan du se kontorslandskapen breda ut sig. Mässingsskyltarna vid dörren berättar att det är bara välrenommerade byråer som har råd att ha sina kontor i den gamla kyrkan.

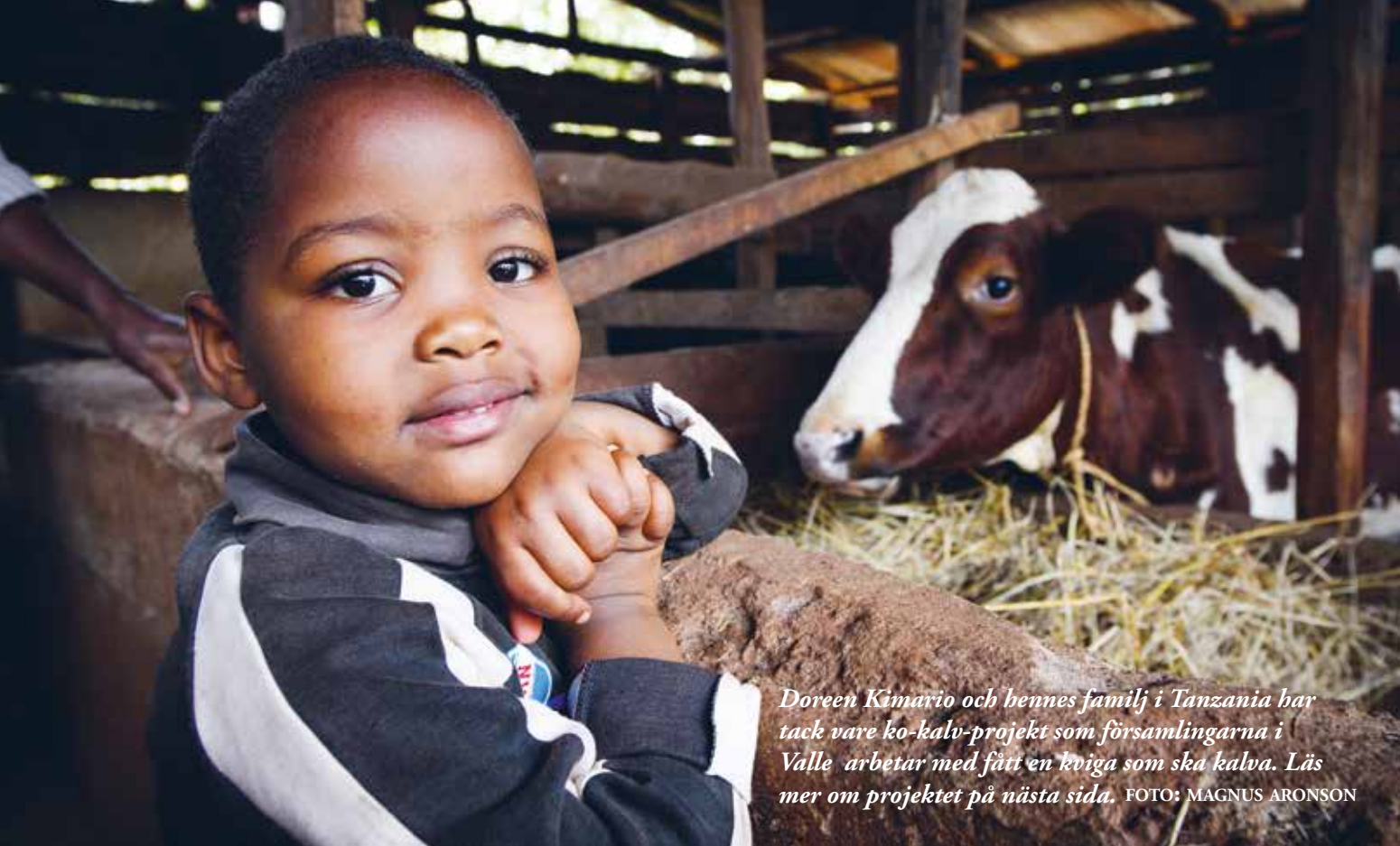
DET SOM GÖR OSS KRISTNA är att vi firar. Vi samlas på en bestämd plats och firar en bestämd händelse. Denna händelse är lika viktig och angelägen varje gång även om det nu är närmare tvåtusen år sedan den hände. Det svenska samhället markerar att det en vanlig söndag finns plats för detta firande, du har möjlighet att komma iväg att fira. Ingen går i skolan, de flesta är lediga från arbetet, det som inte måste göras denna dag kan vänta till nästa. Eftersom Jesus uppstod på en söndag.

SÅ VÄLKOMMEN MED OCH FIRAR! I Skara med omnejd firar vi Kristi uppståndelse från de döda på åtminstone tre platser varje söndag. Alltid klockan 11 i S:ta Annagården i Ardala, samma tid i Varnhems klosterkyrka och i Skara domkyrka. Ibland på andra tider runt Axvall och på några andra ställen. Människor samlas på bestämda platser för att fira denna händelse.

FINNS HÄR NÅGRA KRISTNA PÅ ORTEN? Det kan stå underbara byggnader kvar som monument över en svunnen historia med många turistbesök varje dag. Det kan finnas väl underhållna församlingshem och kyrkogårdar. Men finns det människor som firar? Människor som kommer på plats för att fira en händelse?

DU ÄR ALLTSÅ VÄLKOMMEN MED. Kyrkan finns där människor samlas för att fira gudstjänst. Det som gör oss kristna är att vi firar.

CARL SJÖGREN

Doreen Kimario och hennes familj i Tanzania har tack vare ko-kalv-projekt som församlingarna i Valle arbetar med fått en kviga som ska kalva. Läs mer om projektet på nästa sida. FOTO: MAGNUS ARONSON

En hjälpande hand till någon långt, långt borta

De internationella grupperna i Skara pastorats församlingar arbetar med att samla in pengar till behövande i världen.

Men det handlar inte bara om de stora nationella kampanjerna kring jul och fastan. Lokalt har man också valt att jobba med andra projekt: Skara domkyrkoförsamling arbetar sedan i somras med att stötta utsatta barn i Brasilien, i Ardala har man valt Egypten och i Valleområdet församlingar pågår ett projekt som ger fattiga familjer en ko.

Ardala utbildar egyptiska flickor

Flickor i Egypten får hjälp med utbildning genom församlingen i Ardala.

- Det är ett projekt som gett fina resultat. Vi har fått rapporter om att många flickor fått börja skolan och att det också byggts vårdcentraler, säger Maritha Söderström.

Ardala församling skulle välja ett nytt projekt i år och fastnade för det arbete som Svenska kyrkan driver i Egypten.

- Det sker i samverkan med den koptisk-ortodoxa kyrkan på plats och gör det möjligt för flickor att få utbildning och att också få lära sig om vad flickor och kvinnor har för rättigheter. Det kändes angeläget att få vara med och hjälpa till där, säger Maritha.

Hon berättar att intäkterna från julauktionen den 8 december kommer att tillfalla projektet och att det också i olika

För några år sedan gick nästan inga flickor i byn Abu Ataz i skolan. Idag gör alla det, tack vare projektet. FOTO: JESPER KLEMEDSSON

sammanhang kommer att finnas möjlighet att skänka pengar på olika sätt.

- Vi kommer också att skänka en del fikapengar från olika gudstjänster och evenemang så att de här flickorna ska få en framtid.

Mer information finns på www.svenskakyrkan.se/p45

Maritha Söderström

Fattiga familjer i Tanzania får hjälp från Valle

Församlingarna i Valle har valt att hjälpa fattiga familjer i Tanzania att få en ko!

- Vi hade hört från en annan organisation som jobbat med liknande projekt att detta är något som verkligen fungerar, säger Lena Ringdahl.

Lena Ringdahl

Även i Valleområdet var det dags att fundera över ett nytt projekt och man bläddrade i Svenska kyrkans projektkatalog.

- Vi fastnade för projektet i Tanzania, säger Lena, en av de ideellt engagerade som arbetar med internationella frågor i Valle.

De behövande familjerna får en dräktig kviiga och utbildning i boskapsskötsel och

mjölkproduktion. De ger tillbaka ett par kalvar till projektet och dessa kan senare lämnas vidare till en ny familj.

Lena har satt ihop ett blad med information om projektet.

- Det ligger ute i alla kyrkorna här i Valle, så det kan man ta med sig hem och läsa om man vill veta mer, tipsar hon.

Mer information finns på www.svenskakyrkan.se/p89

En dräktig kviiga ger helt nya möjligheter för många fattiga familjer i Tanzania.

FOTO: MAGNUS ARONSON

Skara hjälper barn i Latinamerika

När domkyrkoförsamlingens internationella grupp skulle välja ett nytt projekt att samla in pengar till diskuterades olika förslag. Till slut föll valet på Brasilien.

- Det handlar om att stötta utbildningsinsatser för att förebygga övergrepp på barn, berättar Carmen Rudberg, som är ett av församlingens internationella ombud.

Församlingarna har under tre år arbetat mycket med ett projekt i Syd-Sudan. Men arbetet går i treårsperioder och i somras var det dags att byta projekt. När det skulle väljas ett nytt arbetsområde lästes Svenska kyrkans insamlingskatalog noggrant. I Skara domkyrkoförsamling diskuterades några olika alternativ i den internationella gruppen och församlingrådet innan det bestämdes att de utsatta barnen i Brasilien skulle få hjälp av skaraborna.

Carmen Rudberg - Det är många barn som utsätts för

Genom lek lär sig barnen bitta nycklarna för att kunna berätta om övergrepp och få hjälp.

FOTO: MAGNUS ARONSON

övergrepp i Brasilien, inte minst flickor och unga kvinnor. Genom att utbilda ledare i förskolor, skolor och församlingar kan detta synliggöras och hanteras, berättar Carmen.

Hittills har två loppisar anordnats för att få in pengar. Dessutom kommer en del av intäkterna från kyrkornas second hand-butik vid torget i Skara att tillfalla projektet. Carmen berättar att man också planerar för andra aktiviteter i syfte att få in pengar.

Stödet går via organisationen Claves och når tusentals barn och ledare i Brasilien och Honduras.

Mer information finns på www.svenskakyrkan.se/p124

Vill du hjälpa till i det internationella arbetet i någon av församlingarna? Det finns plats för fler! Kontakta Maritha, Lena eller Carmen eller prata med någon anställd i din församling så hjälper de dig vidare.

**LÅT FLER FÅ
FYLLA FEM!**

SWISH:
9001223

Från första söndagen i advent till 31 januari pågår som vanligt Svenska kyrkans julkampanj. Även i år handlar det om att fler barn ska få fylla fem år.

Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem. Men barn som får leva i trygghet kan klara sina kritiska första fem år.

Swisha din gåva till 9001223 eller SMS:a FEM till 72905 och ge 100 kr.

pg 90 01 22-3 | bg 900-1223

Läs mer: svenskakyrkan.se/internationelltarbete

Luther och reformationen

Vad var det som hände?

Reformationsåret har inletts - under det kommande året uppmärksammar de lutherska kyrkorna att det har gått 500 år sedan Martin Luther spikade upp sina 95 teser och drog igång en stormvåg av förändring. I Varnhem pågår en föreläsningsserie som ska lära oss mer om reformationens sammanhang och konsekvenser. Vad handlade reformationen om, egentligen?

TEXT OCH FOTO: HELENA LÅNGSTRÖM SCHÖN

Reformationen intresserar fortfarande. Något som ledde till en sådan splittring men också kyrklig förnyelse är värt att uppmärksammas. Under våren 2016 inleddes en nästan

Den augsburgska bekännelsen, ev av Svenska kyrkans bekännelse-skrifter. Pastoratskårens ordförande C-G Lundström och guiden Berit Johansson från Karlsborg betraktar den gamla skriften.

årslång föreläsningsserie på temat reformationen. Initiativtagare är prästen Markus Hagberg, vars stora intresse för kyrkohistoria har banat väg för satsningen.

Bland annat har man hittills tagit upp reformationens olika riktningar och vad som hände sedan.

Diskussionen om missbruk av avlaten övergick snart till frågan om kyrkans auktoritet: Hierarki och tradition kontra bibelordet - det var vad reformationen kom att handla om. Ledningen i Rom dröjde med sitt koncilium över dessa frågor lite för länge. De olika riktningarna hann komma så långt ifrån varandra att nya kyrkotraditioner skapades och splittringen av västkyrkan var ett faktum. Genom religionsfreden i Augsburg 1555 beslöts att den lokala fursten fick bestämma vilken tro som skulle gälla och ledde fram till tanken att enhet i ett rike förutsätter samma tro. En furste, ett rike, en tro. Den som tyckte annorlunda fick alltså flytta. Spänningarna i själva lärofrågorna kvarstod dock och riktningarna ställdes mot varandra. 1618 kastades två kejserliga diplomater ut ur fönstret på en tjeckisk borg, vilket blev en utlösande faktor till trettioåriga kriget. Det man inte lyckades lösa 1520 och 1555 ledde fram till det långa och

Några frågor till Markus Hagberg *Präst i Varnhem och initiativtagare till föreläsningsserien om reformationen*

obarmhjärtiga krig som sedan följde. Det var till stor del Frankrike som bekostade Gustaf II Adolfs krigsföretag, eftersom det var dåligt för Tyskland.

- Det är fascinerande att se att de historiska trådarna är så långa och tydliga, säger Markus, och drar parallellen med 1900-talets krig och den starka önskan som sedan tog vid att överbrygga dessa gamla konflikter, i förlängningen genom skapandet av den Europeiska unionen.

Resultatet av det uppslitande kriget blev ur religionssynpunkt inte så betydande. Den augsburgska freden från 1555 befästes. Sedan följde tider med nya trender som avlöste varandra och påverkade kyrkobygget: renässansen, humanismen, nationalismen, individualismen. Med nationalstaterna uppkom också nationalkyrkorna med konfessioner och egna bekännelseskriterier. Det blev allt viktigare att ena den egna gruppen och särskilja sig från andra, det vi idag kallar positionering. Före reformationen var nattvarden den handling som höll ihop kyrkan. Efter reformationen var det istället läran som höll ihop kyrkan, och nattvarden delades bara ut till den som anslöt sig till den aktuella bekännelsen.

Varför är du så intresserad av reformationen?

Det började med ett intresse för vad Svenska kyrkan är för en kyrka, hur man ska förstå identiteten. Det finns många missförstånd om reformationen, även hos romersk-katolska kyrkan, som inte vill se sig som en konfession bland andra.

Reformationens ”före”, vad gällde det?

Omsvängning i samtiden banade väg för det som hände. Kyrkokritik och känslan av att leva i den yttersta tiden skärpte motsättningarna. Trender som nominalismen, renässansen och humanismen spelar in.

Vad har den Augsburgska bekännelsen betytt?

Den syftade till att överbrygga motsättningar mellan evangeliska och påvetrogna. I den meningen var den ett misslyckande. Senare blev den enhetsbandet mellan lutheraner. Reformationen fick betydelse för utbildningsväsendet, individens ställning och på sätt och vis innebar den en sekulariseringsvagg. Den skrevs för att skapa enhet, inte för att särskilja.

1517 | 500 ÅR AV 2017 | REFORMATION

Vill du lära dig mer om reformationen?

15 DECEMBER 18.30 *Axvalls församlingshem*

Lag och evangelium. Bibelstudium med Reine Toth.

16 JANUARI 18.30 *Axvalls församlingshem*

Rättfärdiggörelse genom tro. Bibelstudium med Reine Toth.

23 FEBRUARI 18.30 *Varnhemsgården*

Reformation och katolicitet. Föredrag av Markus Hagberg.

23 MARS 18.30 *Varnhemsgården*

Vad blev det av reformationen? Föredrag av Markus Hagberg.

*Under det närmaste året
blir det nya gravskick på
Skara gamla kyrkogård.*

Nya gravskick på gamla kyrkogården

Askgravlund, minneslund och askgravplatser – det är nya gravskick som blir möjliga på Skara gamla kyrkogård under det närmaste året.

Skara gamla kyrkogård anlades 1825 och kapellet uppfördes 1894. Kyrkogården som helhet är idag välbevarad med en parkliknande karaktär och har ett stort antal gravvårdar med kulturhistoriskt värde.

Under det kommande året ska kyrkogården kompletteras med askgravlund, minneslund och askgravplatser. Det planeras också för ett flertal nya urnområden. Kistbegravning är inte tillåten sedan 1960-talet på grund av kyrkogårdens placering i stadskärnan.

När nya gravplatser skapas är det viktigt att:

- * bevara den gamla miljön
- * ta tillvara den artrika faunan
- * det finns platser för eftertanke och sinnestro
- * återanvända gravar där det är möjligt
- * välja en tillgänglig plats
- * det finns en mångfald av olika gravskick
- * skapa en levande kyrkogård

Musik och konserter

SÖNDAG 27 NOVEMBER 14.30 OCH 17.00 *Skara domkyrka*
Adventsmusik
Domkyrkoförsamlingens körer
Frälsningarméns musikkår, Lidköping

SÖNDAG 4 DECEMBER 15.00 *Stenums kyrka*
Luciagudstjänst

FREDAG 9 DECEMBER 19.00 *Varnhems klosterkyrka*
Händels Messias
Göteborg baroque (inträde)

SÖNDAG 11 DECEMBER 14.30 *Skånings-Åsaka kyrka*
Luciagudstjänst

SÖNDAG 11 DECEMBER 16.00 *Eggby kyrka*
Luciagudstjänst

TISDAG 13 DECEMBER 18.00 OCH 19.30 *Skara domkyrka*
Luciakonsert
Domkyrkans flick- goss- och ungdomskörer,
Domkyrkokören

LÖRDAG 17 DECEMBER 17.00 *Skånings-Åsaka kyrka*
Julkonsert
Timoteij. Inträde: 50 kronor som tillfaller Svenska kyrkans
internationella arbete

SÖNDAG 18 DECEMBER 15.30 *Norra Vings kyrka*
Musikgudstjänst
”I väntan på julen”. Axvalls kyrkokör,

SÖNDAG 18 DECEMBER 18.00 *Vinköls kyrka*
Vi sjunger in julen
Ardala församlings körer och musiker

ONSDAG 21 DECEMBER 18.00 *Skara domkyrka*
Julkonsert
Elever och lärare från Skara Musikskola

ANNANDAG JUL, 26 DECEMBER 18.00 *Eggby kyrka*
Julmusik
Åsa och Brita med vänner

ONSDAG 28 DECEMBER 19.00 *Skara domkyrka*
Gudstjänst vid Kristi födelses fest
”A Festival of Nine Lessons and Carols”
Domkyrkokören
Kyrkomusiker från Skara stift

TORSDAG 29 DECEMBER 19.00 *Varnhems klosterkyrka*
Carols med brass
Varnhems kyrkokör, instrumentalister

TISDAG 3 JANUARI 19.00
Varnhems klosterkyrka
Från Advent till Trettondedag jul
Skara Manskör

TRETTONDEDAGEN 6 JANUARI *Skara domkyrka*
Julkonsert
Domkyrkoförsamlingens körer

LÖRDAG 21 JANUARI 17.00 *Skara domkyrka*
Musikgudstjänst
Våga sjunga-körer från Skara stift

VILL DU VETA MER?

Vill du ha mer information om Språkcafé i Nikolaigården eller är du nyfiken och vill vara med någon gång?

Kontakta Daniel Waggett: daniel.waggett@svenskakyrkan.se eller 0511-265 18.

SPRÅKCAFÉ

- ger nytt språk och nya vänner

Varje måndag mellan 17.00 och 19.00 är det öppet Språkcafé i Nikolaigården i Skara.

På Språkcaféet finns tid för fika, prata svenska, lyssna till föreläsare och viktigast av allt: att träffa andra människor.

Språkcaféet har funnits i nästan två år och är en viktig plats för många som vill etablera sig i det svenska samhället. Nytt för i år är besök av olika föreläsare och under hösten kommer bland annat föreläsare, från polisen, MEGA, biblioteket och kommunens Språkvän-projekt.

Ett samarbete med Västergötlands museum ger en chans att uppleva en ny miljö och få ny kunskap. Andra utflykter inkluderar bland annat besök på konstutställningar. Barnen får sin egen stund medan föräldrarna ska koncentrera sig på det nya språket!

Många vänskapsband har knutits under Språkcaféets tid och hit är deltagare i alla åldrar välkomna. Ja, välkommen du också att ta chansen att möta nya människor och hjälpa dem att bli mer hemma i det svenska språket och samhället! Du behövs verkligen!

TEXT OCH FOTO: DANIEL WAGGETT

Kvällsmat och pyssel

Välkommen till familjekväll i Nikolai-gården **ONSDAG 7 DECEMBER 17.00**.
Kvällsmat och pyssel inför julen.

Barnens katedral

är en upplevelsegudstjänst för alla åldrar med barnen i centrum.
Välkommen till Skara domkyrka:

4 DECEMBER 16.00

8 JANUARI 16.00

Ekumenisk bönevecka

Böneveckan för kristen enhet 2017 har temat "Försoning – Kristi kärlek lämnar oss inget val" och präglas av reformationsminnet. Materialet har arbetats fram av en grupp på uppdrag av Tysklands kristna råd. Den ekumeniska gudstjänsten är ett viktigt inslag under veckan.

Välkommen till domkyrkan **22 JANUARI 11.00**.

Julafton i domkyrkan

Julafton i domkyrkan inleder för många julfirandet i familj och släkt. Levande julkrubba, julpsalmer och sånger berättar om julens budskap för alla åldrar.
Välkommen på **JULAFTON 11.00**.

Stöd Musikhjälpen med musikaliskt julkort

12-18 DECEMBER sänds Musikhjälpen dygnet runt i P3 och SVT Play. Över 30 miljoner barn kan inte gå i skolan på grund av krig och konflikter. Skolor attackeras och ockuperas varje dag. Samtidigt är det en mänsklig rättighet att gå i grundskola. Temat för Musikhjälpen 2016 är därför "Barn i krig har rätt att gå i skolan". Svenska Kyrkans Unga i Skara kommer under tiden Musikhjälpen pågår att erbjuda sig "skicka" ett musikaliskt julkort från dig till någon i Skara. I smågrupper åker ungdomarna till mottagare, sjunger en sång och hälsar från dig. För dig kostar det 50 kronor eller mer att skicka kortet. Alla pengar går till Musikhjälpen och kommer att redovisas och ringas in söndagen den 18 december inför Musikhjälpens final.

För att skicka ett kort kontaktar du ungdomsassistent Stina Jakobsson på tfn 070-541 42 72 eller stina.jakobsson@svenskakyrkan.se.

Soppluncher i Kyrkans hus

FREDAG 3 FEBRUARI - FREDAG 7 APRIL 2017 12.00-13.00

Börja gärna med att lyssna till musik i domkyrkan **12.00**.

Ingen sa nej när Helena Hagberg Aurell frågade. Nu har gruppen bakom adventsauktionen blivit ett sammansvetsat gäng där var och en har sina uppgifter.

Av tradition var det under många år församlingens syförening som organiserade auktionen. Men nya tider kom, krafterna räckte inte riktigt till och frågan väcktes om det fanns andra frivilliga krafter som kunde ta över auktionsarbetet.

- Eftersom jag är uppvuxen i Norra Lundby och vi har vårt sommarhus där, känner jag folk i byn och började höra mig för om intresset. Ingen jag frågade sa nej, utan tvärtom var de väldigt angelägna om att denna tradition skulle fortleva, säger Helena Hagberg Aurell som är en av de engagerade i gruppen.

Förberedelserna brukar börja redan direkt efter sommaren, då gruppen träffas.

- Eftersom vi har varit i gång några år nu har arbetet satt sig och alla har tagit på sig olika uppgifter som de återkommande utför; man ordnar med "sina" lotterier, bakar "sina" kakor, gör "sina" inköp och så vidare.

Helena berättar att hon inför auktionen ägnat kvällarna åt att tillverka ett 50-tal julgranskarameller som ska säljas som

De rustar för AUKTION I ADVENT

Fredagen före första advent är det dags igen. Då är tiden inne för den årliga adventsauktionen i Norra Lundby. Ett glatt gäng frivilliga har planerat för kvällen under hösten.

TEXT: ANNA THEANDER

FOTO: BERTIL ADELSKÖLD

"lotter" till chokladlotteriet. Någon annan gör blomarrangemang till blomlotteriet. Vi brukar också ordna ett ostlotteri, ett barnlotteri med leksaker och ett lotteri på presentkort som butiker och företagare i trakten skänker.

- Nytt för i år är att vi har försökt oss på ett stort gammal-

Helena Hagberg Aurell är en av de drivande bakom adventsauktionen sedan en ny generation frivilliga tog över. Här med en av förra årets skänkta gåvor.

dags "listlotteri". Då får man skriva upp sig på listor med 500 lotter och de blandade vinsterna är fler och värdefullare. Vi har delat upp listan mellan oss och alla hjälper till att sälja. De rapporter jag fått hittills har varit att det har varit förvånansvärt lättsålt.

Numera lämnas gåvor till auktionen in under hela året men Helena berättar att de blir lika överraskade varje år när borden under den sista halvtimmen innan auktionsstart fylls med än det ena, än det andra som folk kommer och skänker. Här brukar finnas allt från de traditionella stickade plaggen och hemliga paket till trasmattor, julpynt och ätbara godsaker.

Den enda manlige medlemmen i gruppen är församlingens präst Markus Hagberg som är en uppskattad auktionsutropare.

Förra året inbringade auktionen 17500 kronor men i år hoppas de entusiastiska arrangörerna på lite mer, inte minst med tanke på det nya stora lotteriet.

- Vad pengarna ska gå till bestämmer vi från år till år. I år lägger vi en summa till Valleförsamlingarnas insamlingsprojekt "Köp en ko", där familjer i Tanzania ska kunna starta en mini-jordbruk med hjälp av en ko. Men den större delen av intäkterna går till diakoniprojektet Planeten i Skara.

FOTNOT: Du kan läsa mer om ko-projektet i Tanzania på sidan 6.

ADVENTSAUKTION

FREDAG 25 NOVEMBER 18.00

i Lundbygården, Norra Lundby

Fika och lotterier,
auktion på allt man behöver till
advent och jul - och lite till.

Intäkterna går till välgörande ändamål.

JULAUKTION I EGGBY

7 DECEMBER 18.30

Klockaretomten, Eggbý

SYFÖRENINGSAUKTION

LÖRDAG 26 NOVEMBER 15.00

i Axvalls församlingshem

15.00 öppnar kaffeservering och försäljning av lotter, godis, hembakt mat- och kaffebröd samt en mini-loppis.
15.15 sjunger barnkören. Därefter startar auktionen.

Julmarknad i Varnhem

Den traditionella julmarknaden i Varnhemsgården äger rum den **3 DECEMBER 13.00-16.00**.

Timoteij ger julkonsert

Timoteij kommer till Skånings-Åsaka kyrka den **17 DECEMBER 17.00** och ger en julkonsert. Inträdet är 50 kr som går till Svenska kyrkans internationella arbetes julinsamling.

Hjärtstartare

Nu finns hjärtstartare i Axvalls församlingshem och i Varnhemsgården!

Lär dig mer om reformationen

Föreläsningsserien om reformationen pågår för fullt. Föredrag och bibelstudier för den närmaste perioden hittar du på sidan 9.

Josefine Nordström och dottrarna Elsa och Alva går gärna till babycaféet på torsdagar.

Josefine Nordström började delta när hennes äldsta dotter, Elsa, var omkring åtta månader.

- Vi var ganska nyinflyttade och först visste jag inte att det fanns. Men sen berättade en granne om det, och vi gick dit tillsammans, säger hon.

Sen har hon fortsatt att gå. Nu är Elsa tre år och har en lillasyster, Alva snart ett och ett halvt år.

- Man träffar folk, och Ardala är ju inte så stort, så alla

Josefine trivs på babycafé

Sedan mer än ett par decennier har det arrangerats samlingar för föräldrar med små barn på S:ta Annagården. Benämningen på verksamheten har varierat under åren, men nu går det under namnet babycafé. Varje torsdag förmiddag, i två timmar, träffas föräldrar och barn för att umgås, prata om vardagens problem och glädjeämnen, sjunga tillsammans och låta barnen leka.

TEXT: ÅSA MWANSA

FOTO: SÖREN EKLUND

känner alla på träffarna. Barnen tycker att det är jätteroligt.

Efter en inledande stunds lek och samvaro är det dags för sång. Det är alltid samma sånger, till exempel Prästens lilla kråka och Imse vimse spindel.

Församlingens musiker Charlotte Eklund, som var med och startade upp verksamheten, berättar att det handlar mycket om igenkänning.

- Det är intressant att se hur barnen utvecklas och hur de

känner igen sångerna när de har blivit lite äldre, säger hon.
Som avslutning tänds ett ljus och sången Gud som haver sjungs.

Efter sången är det dags för höjdpunkten – fika.

Att babycafé är en viktig samlingsplats för att knyta kontakter och lära känna barn som sedan kommer gå förskola och skola tillsammans, är det ingen tvekan om.

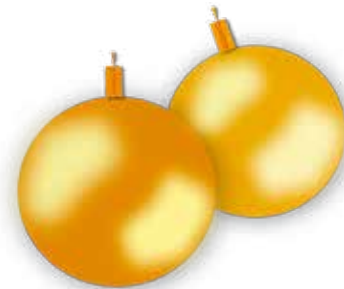
- Samlingarna börjar klockan tio, men vi får droppa in från halv tio, och det gör nästan alla, säger Josefine Nordström.

Lek och och sång är viktiga inslag innan det är dags för fika.

Vill du besöka babycaféet?

Varje **TORSDAG 10.00–12.00** är det babycafé i S:ta Annagården i Ardala. Drop-in från 9.30. Ingen anmälan, det är bara att komma de gånger det passar!

Julen sjungs in i Vinköl

”Vi sjunger in julen” i Vinköls kyrka är en mer än 25-årig tradition som engagerar många av församlingens medlemmar, allt ifrån parkeringsvakter till musiker och körsångare.

SÖNDAG 18 DECEMBER 18.00 är det återigen dags att sjunga in julen. Församlingens körer och musiker medverkar i programmet som består, som tidigare, av kända julsånger blandat med nyskrivna arrangemang.

Julauktion

8 DECEMBER 18.00 i S:ta Annagården
Dragning på docklotteriet.
Luciatåg. Kaffeservering.

Jullunch

20 DECEMBER 12.00 i S:ta Annagården
70 kronor/person
Lotterier

Anmälan senast onsdag 15 december till tfn 0511-265 68

Julens gudstjänster

JULAFTON 24 DECEMBER

Skara domkyrka

11.00 Gudstjänst med levande julkrubba, kör, Anna Thyr m.fl.

17.00 Julbön, julkör, Per Larsson

23.00 Julnattsmässa, julkör, Carl Sjögren, Anna Thyr, Per Larsson

S:ta Annagården, Ardala

11.00 Gudstjänst vid julkrubban, Pernilla Ericson

Vinköls kyrka

23.00 Julnattsmässa, Pernilla Ericson

Skärvs kyrka

10.00 Gudstjänst vid julkrubban, Ing-Mari Andersson

Stenums kyrka

23.30 Julnattsgudstjänst, Reine Toth

Öglunda kyrka

10.00 Gudstjänst vid julkrubban, Reine Toth

Varnhems klosterkyrka

11.00 Gudstjänst vid julkrubban, Markus Hagberg

Norra Lundby kyrka

23.00 Julnattsmässa, Markus Hagberg

JULDAGEN 25 DECEMBER

Skara domkyrka

7.00 Julotta, julkör, Britt-Marie Hjertén

11.00 Högmässa, Lars Tivemo, Britt-Marie Hjertén

S:ta Annagården, Ardala

7.00 Julotta, Pernilla Ericson

Norra Vings kyrka

7.00 Julotta, körsång, Reine Toth

Varnhems klosterkyrka

7.00 Julotta, kyrkokören, trumpet, Markus Hagberg

ANNANDAG JUL 26 DECEMBER

Skara domkyrka

11.00 Högmässa, biskop Åke Bonnier, Elinor Johansson, Anna Thyr

Händene kyrka

16.00 Musikgudstjänst, Anna Thyr

Skånings-Åsaka kyrka

11.00 Mässa, Reine Toth

Eggby kyrka

18.00 Julmusik, Åsa & Brita med vänner, Reine Toth

Min barndoms jul firades traditionsenligt med julmat, julklappar och midnattsmässan från Peterskyrkan i radion. Trots att vi skulle gå upp tidigt för att gå till julottan satt vi uppe till över midnatt för att lyssna på påven ända från Rom. Det var högtidligt och spännande. Musiken var annorlunda och stämningen blev lite mystisk. Jag somnade i Mormors knä.

Redan från 500-talet känner man till seden att fira midnattsgudstjänst på julnatten. I katolska länder anses den vara en av kyrkoårets största och viktigaste gudstjänster. Kyrkorådet i Händene föreslog för några år sedan att fira midnattsgudstjänst vartannat år och julotta vartannat. Det höll en tid men julottan hade en starkare ställning. Man ansåg att vi bor i en "julottebygd" och därför borde vi ha julotta här.

I min barndom på den skånska landsbygden gick vi man ur huse ut i den mörka vinternatten för att fira julotta. Då skulle man ha på sig sina julklappskläder för första gången. Mina bruna mockastövlar minns jag än i dag.

I Händene kyrka var det julotta klockan sju. Då gällde det att stiga upp i god tid och tända ljus i alla rum. När folket var på väg till kyrkan skulle det lysa i alla fönster. Man borde helst vara i kyrkan senast halv sju för att få plats. Kyrkan blev överfull och det sattes in extra stolar. Hela kyrkan lystes upp av levande ljus. Julkrubban, gjord av komminister Lundblad år 1886, var placerad på altaret med belysning bakom. Enligt kyrkoherde Ahlfors avhandling "Julkrubban i Svenska kyrkan" år 2012 är detta den första julkrubba som sattes in i ett kyrkorum i Sverige. År 1929 lät prostens Lysander sätta upp en julkrubba i S:t Petri kyrka i Malmö. Det uppstod ett starkt motstånd mot "detta katolska påfund, ovärdigt en protestantisk kyrka". I dag har förändringens vindar blåst, och julkrubban har blivit en naturlig del av julen i kyrkan.

Mitt finaste julotteminne är från Händene kyrka för 15 år sedan. Jonas Hagström tjänstgjorde i Skara pastorat. Han blev förvånad över att ingen julotta var planerad i Händene. Eftersom han tjänstgjorde i Bjärklunda klockan sju och i Skara klockan elva erbjöd han sig att komma till Händene klockan nio. "Samla ihop några musikaliska ungdomar så gör vi en gudstjänst med mycket musik", sa han. Det blev en oerhört stämningsfull gudstjänst, där julens budskap förmedlades både genom ordet och musiken. Många händenebor minns denna julotta än i dag.

På landsbygden har julottan fortfarande en stark ställning. Visst är det något speciellt att ge sig ut i mörkret tidigt på morgonen och komma in i kyrkans strålande ljus!

Else Mörner bor i Händene, är kyrkvård och sjunger i Ardeo-Händene-kören.

ELSE MÖRNER

kontakt

Svenska kyrkan i Skara

Malmgatan 3A, 532 31 Skara
skara.pastorat@svenskakyrkan.se

Expeditionen Kyrkans Hus

Besöksadress: Malmgatan 3B, Skara
Telefon: 0511-265 00
skara.pastorat@svenskakyrkan.se
Helgfri måndag-fredag kl. 10-12

Kyrkogårdsförvaltningen

Telefon 0511-265 40, Fax 0511-108 83
skara.kgf@svenskakyrkan.se
Postadress: Malmgatan 3A, 532 31 Skara

Kyrkogårdsförvaltningens expedition:

Marie kyrkogård, Axvallagatan,
532 37 Skara
Helgfri måndag-fredag kl. 8.00-12.00

Helgpräst

Du kan nå pastoratets helgpräst dagtid
lördagar och söndagar på tfn 265 08.
Vid storhelger når du helgpräst via
tfn 265 00. Övriga tider hänvisas till
jourhavande präst via 112.
Mer information och telefonnummer
till anställda hittar du på
www.svenskakyrkan.se/skara

KYRKORNA BERÄTTAR

Legenden om Staffan och Herodes

På en relief i Skara domkyrka finns de avbildade, Staffan och Herodes. Legenden berättar om vad som hände när Staffan fick se Betlehemsstjärnan och skyndade iväg för att berätta för kung Herodes.

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER

Staffan – eller Stefanos – möter vi i Apostlagärningarna. Han stenas till döds och blir den förste kristne martyren. Bibelns Stefanos blev snabbt ett vördat helgon och är diakonernas skyddshelgon.

Berättelsen om Stefanos blev populär och ledde till olika legender om hans liv. En av dem har gett upphov till flera textvarianter av den kända Staffansvisan. Enligt legenden får Stefanos under julnatten syn på Betlehemsstjärnan. Han förstår vad det betyder och skyndar till Herodes för att berätta om den store konung som nu blivit född.

Men Herodes, som just satt sig för att äta en stekt tupp, vägrar tro honom och ska enligt traditionen ha sagt något i stil med ”Det tror jag först när den här stekta tuppen flyger upp från tallriken”. Och det är precis vad som händer därefter. Tuppen, stekt

och vällagad, flyger iväg och inte nog med det, den utropar också orden *Kristus är född* på latin: *Christus natus est*. Herodes blir så förskräckt att han bestämmer sig för att döda både det nyfödda barnet och Stefanos.

I det medeltida Skandinavien fick legenden sin egen version. I den berättas det att Stefanos – som fick heta Staffan här – har ridit ut i julnatten för att ge Herodes hästar vatten. Men en av hästarna vill inte dricka. Den har sett stjärnan spegla sig i vattnet.

Bilder av det så kallade tuppundret, eller Staffan och hästarna, blev under tidig medeltid populära som motiv på dopfuntar och i annan kyrkokonst – som till exempel i södra sidokoret i Skara domkyrka. Där utgör just det här motivet en av fyra romanska stenrelieftavlor från mitten av 1100-talet.